

NIEWYPRAWNY (6) ai

e oraz a jasne.

sg m N niewyprawny (2). ◇ G niewyprawn(e)go (1). ◇ f [N niewyprawną.] ◇ I niewyprawną (1).
◇ L niewyprawn(e)j (1). ◇ pl [A subst niewyprawn(e).] ◇ L niewyprawnych (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w. s.v. *wyprawny*; poza tym w objaśnieniu s.v. *wyrzec*.

1. *Niewyprawiony, taki, który nie został wygładzony i zmiękczoney w procesie obróbki; horridus Calep; non concinnatus, non elaboratus a coriario, fullonem non expertus, inexcultus, non mollitus, rudis Cn* (2) : Horridus, Hispidus, asper – Grubi, naiezoni, niewiprawni. *Calep* 488b; Vkázác kwit: w prawdzie nie ná pápierze, ále Ná fkorze; choć ták dobrze niewyprawnéy iáko Párgámin. *CiekPotr* 61.

[Przen: *Nieumiejętnie, źle zrobiony*: Przyimi cny ⟨S⟩enatorze wdzięczną twarzą/ moie Te rythmy niewyprawne: á ia potym swoie Pioro ná co więźszego nágotuię łobie *ZbylDroga ktv* (Linde).]

2. *Niewprawiony, źle wykonujący swoją funkcję* (1) :

Wyrażenie: »niewprawnego języka« = *mówiący niewyraźnie; inexplanata lingua homo, mutus Cn* (1): *Inexplanatus* – Nie przelstronego nie wiprawnego ięzika. *Calep* 531a.

3. *Dziki, nieoswojony* (1) : *Intractatus, Niewyprawnny*. ut equus intractatus, Płochy/ nieobyeżdżony koń. *Mącz* 461a.

4. *Nie uprawiony* (1) :

Wyrażenie: »miesce niewyprawne« (1): Na fuchych miefczach á niewyprawnych roście *FalZioł* I 106c.

Szereg: »suchy a niewyprawny« (1): *FalZioł* I 106c cf Wyrażenie.

5. *Bardzo dużych rozmiarów, w bardzo dużej ilości, którego nie da się określić przy pomocy słów, którego nie da się ogarnąć rozumem* (1) : zakon ftary [...] nie wyprawną wielkością y gęłtością y trudnością *Ceremoniy/ y obrządow swoich nieznośne iárzmo kładł na ludzie SkarŻyw* 3.

[*niewyprawny ku czemu*: O którym [*Chrystusie*] nam wielka rzecz y nie wyprawná ku mówieniu [*grandis sermo et ininterpretabilis ad dicendum*; wiele mowić y trudno wyłowić y wyprawić *WujNT*]: boście lie sftáli flábymi ku fluchániu *WujBib Hebr* 5/11 (Linde).]

Synonimy: 3. *dziki, nieogłaskany, nieokrotły, nieouzdaný, nieugłaskany, nieujeżdżony, nieukrocony, nieuskromiony, nieustanowiony, nieuśmierzony, niezmiękczoney, płochy*; 4. *płony*; 5. *nieopisany, nieskończony, niewymowny, niewypowiedziany, niewyrzeczoney, niewysłowiony, niezmierny, ogromny, wielki*.

Cf **NIEWYPRAWIONY, WYPRAWNY**